

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra geografie

Datum odevzdání posudku: 19.5.2012

Jméno a příjmení studenta:

Pavína PAVLÍKOVÁ

Obor:

Z-SV/ZŠ

Oponent diplomové práce:

RNDr. Stanislav Kraft, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: SUBURBIA V BLÍZKÉM ZÁZEMÍ ČESKÝCH BUDĚJOVIC – PROSTOROVÁ STRUKTURA, TYPY, VÝVOJOVÉ TENDENCE

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhověl):

1. Struktura práce

(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce)

	B		
--	---	--	--

Práce představuje solidně zpracovanou studii zabývající se rezidenční suburbanizací v zázemí Českých Budějovic. Práci lze považovat za úplnou. Výhradu mám k posloupnosti jednotlivých kapitol, neboť se domnívám, že hypotézy je vhodné řadit až za vlastní metodiku práce. Čtenář práce je seznamován s vlastním cílem a metodami práce až v této kapitole a je proto logičtější zařadit sem i hypotézy práce. Druhá má „tradiční“ výtka se váže k zařazení pro mě zbytečné subkapitol 2.2, ve které jsou sáhodlouze vyjmenovávány všechny dílčí fyzicko-geografické složky území, které z velké většiny s vlastní suburbanizací v podstatě nesouvisí. Naopak socio geografickou charakteristiku sledovaného území považuji za silně redukovanou, neboť se v ní takřka neobjevují některé, pro suburbanizaci relevantní, charakteristiky (demografický vývoj, stupeň individuální automobilizace, vývoj dojížděvky, trh práce apod.).

2. Metodologická a metodická stránka práce

(stanovení hypotéz a cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod)

	B		
--	---	--	--

Domnívám se, že uvedené hypotézy nejsou stanoveny správně. Hypotéza by měla být vědecky formulovaná premisou výzkumu podpořenou zdůvodňujícími argumenty s odkazy a polemikou s již dosaženými výsledky jiných autorů. To se však v daných hypotézách neobjevuje, byť se obdobnou problematikou v tomto území zabývali už jiní (Kubeš, Hána, Jurák, Karas, Ouředníček apod.). Typickým příkladem může být hypotéza č. 1 – na základě čeho autorka předpokládá, že se suburbia nacházejí do vzdálenosti 8 km od okraje ČB?

Co se týče vlastní metodiky práce, tak ta je zpracována velmi dobře. Ocenit lze zejména rozsah a časovou náročnost zpracovaných zdrojů. Na druhou stranu lze však autorce mnohé vytknout. Z metodického hlediska mám následující připomínky:

- proč autorka pracovala se sídly a ne s celými obcemi? Nedosáhla by tak jistě tak územně jemných výsledků jako nyní, nicméně nemusela by podstupovat jistá metodická rizika spojená s přepočty některých údajů z obce na sídla.
- nechápu, proč autorka pracovala s migračními toky za období 1991 až 2010, když se suburbanizační trendy v zázemí českých měst začínají projevovat až ve druhé polovině 90. let, což by jistě odhalilo migrační saldo, které je pro vymezování suburbánních zón pravděpodobně vhodnější, neboť je sledována relace město – zázemí v obousměrném pojetí (blíže Čermák 1993, Čekal 2007). Rovněž lze vznést dotaz, proč autorka nepracovala se strukturálními znaky migrantů (věk, vzdělání apod.).

- u analýzy dojížděky za prací není pravda, že se vykazují dojížděkové proudy pouze s 10 a více vyjíždějícími. U vlastního vymezení dojížděkového zázemí upozorňuji, že ve jmenovateli výpočtu intenzity vyjížděky z jednotlivých obcí je lepší použít ukazatele počtu pracujících než počtu ekonomicky aktivních obyvatel. O této charakteristice se zmiňuje celá řada autorů (např. Toušek et al. 2005, pro hodnocení změn v dojížděce na českobudějovicku i Kraft, Vančura 2011).

3. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem)

A			
---	--	--	--

Práce s literaturou je na velmi dobré úrovni. Autorka do své DP práce zakomponovala množství českých i cizojazyčných titulů. Poněkud více pozornosti však mohlo být věnováno literatuře slovenské vzhledem k územní, politické, sociální a ekonomické blízkosti s ČR. Nerozumím tomu, proč autorka pracovala pouze s tituly v impaktovaných časopisech. Rovněž mohla být v kapitole 3 učiněna polemika a důslednější rozbor například společných a rozdílných znaků suburbanizace v zemích západní Evropy, příp. USA, a postsocialistických státech střední Evropy. Poněkud mi zde však chybí literatura zabývající se metodickými aspekty vymezení suburbanizovaných sídel (její přehled je např. v Ouředníček, Novák, Špačková 2010).

4. Odborná správnost – znalost problematiky

(prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém)

	B		
--	---	--	--

Největší slabinou celé práce je však absolutní absence jakýchkoliv kartografických podkladů, které by mohly nejlépe ilustrovat jednotlivé sledované skutečnosti. Autorka nepracuje s mapami, ale ve většině případů pouze s dlouhými a nudnými komentáři, které by s publikováním dílčích map (dojížděka, bytová výstavba, migrace) mohly odpadnout. Autorka v celé práci publikuje pouze jednu mapu, jejíž kvalita a vypovídací schopnost není příliš vysoká. Rovněž autorka explicitně uvádí, že mapu sestavil doc. Kubeš. Chci autorku proto požádat, aby se vyjádřila k originalitě a původnosti metodiky a výsledků práce. Rovněž při hodnocení vývoje počtu obyvatel v jednotlivých typech suburbí bych očekával fundovanější hodnocení vývojových tendencí a dostatečné zohlednění přirozených a specifických demografických trendů. Zároveň v této souvislosti narážím na užívaný termín „socialistická suburbanizace“, který není v práci vysvětlen – prosím o doplnění při obhajobě.

5. Zhodnocení výsledků, naplnění cílů, aplikovatelnost v praxi

	B		
--	---	--	--

Výsledky práce jsou na odpovídající úrovni. V některých případech jsou podle mého ovlivněny některými metodickými problémy. Autorka nabízí ve své DP kritériální charakteristiky a hraniční hodnoty, které jsou podle jejího názoru aplikovatelné pro vymezení suburbánních zázemí větších měst ČR (70 – 160 tis. obyvatel). Není mi zřejmé, na základě čeho autorka k tomuto ambicióznímu výroku dospěla. Pokud by tomu tak mělo být, musel by být v práci uveden alespoň jeden příklad obdobně populačně velkého města, kde by se platnost této metodiky potvrdila. Ze své zkušenosti se domnívám, že by daná metodika se stejnými hodnotami byla těžko aplikovatelná například u Liberce nebo Ústí nad Labem. Naopak odkazují na certifikovanou metodiku týmu kolem doc. Ouředníčka, která je v současné době platnou a oficiálně uznanou metodikou pro vymezení suburbánních zón větších měst. Poněkud zavádějící je i použití kritéria vzdálenosti sídla od vlastního města, neboť různé typy suburbanizovaných sídel nejsou nikdy v prostoru uspořádány koncentricky (viz např. již klasický Hoytův sektorový model z roku 1939). Překvapující je pro mne i nezahrnutí sídel na Trhvosvinensku do vymezené českobudějovické aglomerace, které tradičně vykazují velkou míru bytové výstavby, dojížděkové i migrační spjatosti s Českými Budějovicemi.

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

A			
---	--	--	--

Práce je psána pečlivě a čtivým jazykem. Některé pasáže však vykazují prvky klasického regionálního vlastivědného popisu (např. s. 23). V práci se neobjevují žádné překlepy nebo výraznější stylistické prohřešky.

7. Formální a grafická úroveň práce

A			
---	--	--	--

Jsou na standardní úrovni. Kvalita předložené neautorské mapy je však nízká.

Otázky k obhajobě:

1. Na základě čeho autorka předpokládá, že se počet vyjíždějících z obcí v těsném zázemí ČB do města v posledním desetiletí zvýšil (s. 63)? Jako protiargument lze např. uvést známou „co-location hypothesis“, která naopak předpokládá, že v souvislosti se suburbanizací pracovních míst dochází ke zkracování vzdáleností a snižování dojížděky za prací (blíže např. Keeling 2007).
2. Autorka v práci uvádí, že intenzita suburbanizačních procesů je na českobudějovicku velmi vysoká. Které hlavní faktory tento stav ovlivňují?

Celkové hodnocení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

	B – velmi dobře		
--	-----------------	--	--

19. 5. 2012

RNDr. Stanislav Kraft, Ph.D. v.r.

V Českých Budějovicích dne

.....

Podpis oponenta